

MÒDUL 0

Propietat intel·lectual, copyright i copyleft

PROPIETAT INTEL·LECTUAL

La propietat intel·lectual és un tipus de propietat singular, diferent de la propietat sobre les coses (drets reals), ja que es refereix a la propietat de les creacions humanes com a obres intel·lectuals.

1	2	3
PROPIETAT INDUSTRIAL	DRETS D'AUTOR (CONVENI DE BERNA)	DRETS CONNEXOS ALS DRETS D'AUTOR
	Drets morals (irrenunciables)	Protecció de l'obra: Vida de l'autor i entre 50 i 70 anys després de la seva mort <ul style="list-style-type: none"> Dret de citació justificada d'obres publicades. Dret d'ús justificat en l'ensenyament. Possibilitat que els estats signants permetin la reproducció d'obres periodístiques i d'actualitat. Possibilitat que els estats signants permetin la reproducció d'obres literàries o artístiques quan es mostren o citen en esdeveniments d'actualitat.
	<ul style="list-style-type: none"> Atribució Integritat Divulgació Modificació Retractament Accés 	Copyright (dret de còpia) <ul style="list-style-type: none"> Dret que les lleis donen als autors sobre l'ús i distribució de la seva obra <ul style="list-style-type: none"> La © és més un advertiment que un avís legal. La © seguida del nom i la data ens informa de l'autor i de qui pot explotar l'obra. La © en llicències obertes indica que hi ha algun dret reservat
	Drets patrimonials (es poden cedir: - Contracte / Acord a gestora / Llicències)	Domini públic <ul style="list-style-type: none"> Conjunt de béns i drets de titularitat pública i que no són propietat privada <ul style="list-style-type: none"> La llei de propietat intel·lectual espanyola estableix l'entrada al domini públic 70 anys després de la mort de l'autor. L'autor té dret a ser reconegut a perpetuïtat.
	<ul style="list-style-type: none"> Reproducció Mostrar, presentar, interpretar 	Llicències públiques obertes i lliures <ul style="list-style-type: none"> Les llicències obertes són permisos que acompanyen una obra, reserven alguns drets d'autor per al titular de drets i n'alliberen d'altres, de manera que qualsevol persona (física o jurídica) pugui fer-ne ús sense haver de negociar un permís. Només cal negociar amb el titular si es vol fer ús d'algun dels drets que no atorga la llicència. Per a fer ús dels drets patrimonials sobre una obra és necessari disposar del permís explícit del titular de drets. Aquest permís es pot donar per contracte escrit o també a través d'una llicència pública que acompanya l'obra. Una llicència és un permís estandaritzat.

CREATIVE COMMONS I ALTRES LLICÈNCIES OBERTES

Entre les diferents iniciatives sorgides per crear un sistema de llicències públiques de propòsit general per a qualsevol tipus d'obra creativa, l'opció que més s'ha consolidat és la de l'organització Creative Commons. Hi ha sis llicències Creative Commons principals:

1	Reconeixement CC BY http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/deed.ca	
2	Reconeixement - Compartir-Igual CC BY-SA http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/deed.ca	
3	Reconeixement - Sense-Obra-Derivada CC BY-ND http://creativecommons.org/licenses/by-nd/4.0/deed.ca	
4	Reconeixement - No-Comercial CC BY-NC http://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.ca	
5	Reconeixement - No-Comercial-Compartir-Igual CC BY-NC-SA http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/deed.ca	
6	Reconeixement - No-Comercial-Sense-Obra-Derivada CC BY-NC-ND http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/es/deed.es	

	BY	BY-SA	BY-ND	BY-NC	BY-NC-SA	BY-NC-ND	CC BY	CC BY-SA	CC BY-ND	CC BY-NC	CC BY-NC-SA	CC BY-NC-ND
	✓	✓	✓	✓	✓	✗	✓	✓	✓	✗	✗	✗
	✓	✓	✓	✓	✓	✗	✓	✓	✓	✗	✓	✗
	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✗	✓	✗
	✓	✓	✓	✓	✗	✗	✓	✓	✗	✗	✗	✗
	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗
	✓	✓	✓	✗	✓	✗	✓	✓	✗	✗	✓	✗
	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗

CAPES I VERSIONS DE LES LLICÈNCIES CREATIVE COMMONS

- Codi legal
- Resum legal en una URL (llegible per humans)
- Llenguatge CC Rights Expression Language (CCREL) (llegible per màquines)
- Actualització de versions (La 1.0 el 2002. La 4.0 des del 2013)

COM OBTENIR EL RECONeixEMENT: PUNT 4.C DEL CODI LEGAL DE LES LLICÈNCIES CC

- L'autor pot triar com vol ser reconegut:**
- Nom, pseudònim, etc.
 - Institució de reconeixement
 - Títol de l'obra
 - L'URL de referència de l'obra
 - Avis de transformació en cas d'una obra derivada

CCPLUS: ALTRES CONDICIONS D'ÚS

Creative Commons ha definit una manera d'adjuntar altres condicions d'ús a una de les seves llicències quan el titular de drets vol donar més permisos dels que dona aquesta o vol definir les condicions per a accedir a drets que aquesta no permet:

- CCPLUS o CC+

ALTRES LLICÈNCIES

GNU

Llicència de documentació lliure de GNU (GFDL per les sigles angleses de GNU Free Documentation License). El projecte GNU va crear la llicència copyleft GPL per al programari lliure i va crear la GFDL perquè els manuals i la documentació del programari també es poguessin distribuir amb una llicència lliure.

Art Libre

Licence Art Libre (LAL), sorgida de les trobades Copyleft Attitude a París l'any 2000. És una llicència lliure copyleft que obliga a oferir els mateixos drets rebuts en obres derivades; depèn de la legislació francesa.

Open Font License (OFL)

La llicència més coneguda de fonts tipogràfiques lliures és la SIL Open Font License (OFL), creada l'any 2007.

LGPL

Gràfics que es puguen amb una llicència de programari (pictogrames).

LLICÈNCIES LLIURES

Es consideren llicències lliures les que permeten gaudir i fer ús d'una obra en tots els aspectes.

	Libertat 0	Libertat 1	Libertat 2	Libertat 3
LES QUATRE LLIBERTATS Richard Stallman i la Free Software Foundation (FSF).	D'executar el programa, per a qualsevol propòsit.	D'estudiar com treballa el programa i adaptar-lo a les necessitats pròpies.	De redistribuir còpies per poder ajudar altres usuaris.	De millorar el programa i alliberar les millores al públic perquè tota la comunitat pugui beneficiar-se'n. L'accés al codi font és una condició necessària per a les llibertats 1 i 3.
L'any 2006 freedomdefined.org més genèric i no restringit a programari.	D'utilitzar l'obra i gaudir dels beneficis del seu ús.	D'estudiar l'obra i aplicar el coneixement que se n'adquireix.	De fer i redistribuir còpies, totals o parcials, de la informació o l'expressió.	De fer canvis i millores i de distribuir les obres derivades.
Des de la perspectiva legal, les llicències lliures han de cedir els drets patrimonials de:	<ul style="list-style-type: none"> Reproducció, divulgació, comunicació pública. Transformació i creació d'obres derivades. 			

LLICÈNCIES LLIURES PERMISSIVES	Les llicències lliures permissives són aquelles que compleixen les quatre llibertats i no posen cap més restricció, més enllà del reconeixement de l'autoria. Per exemple, CC-BY.
---------------------------------------	---

LLICÈNCIES COPYLEFT	<p>El terme <i>copyleft</i> no és una figura legal, sinó una manera de referir-nos, en llenguatge comú, a un determinat tractament dels drets d'autor. El terme és un joc de paraules creat a partir de <i>copyright</i>, que en la tradició legal anglosaxona servia per referir-se al dret de còpia i, per extensió, a l'explotació de la propietat intel·lectual. Es juga amb <i>left</i> ("esquerra") com a oposat a <i>right</i> ("dreta", però també "dret"). A més, <i>left</i> és el passat del verb <i>leave</i>, que també hi afegeix el sentit de "deixar", en lloc de "retenir" o "reservar-se" el dret de copiar.</p> <p>Les llicències <i>copyleft</i> o lliures robustes són aquelles que compleixen les quatre llibertats cedint tots els drets patrimonials, però amb la condició que la reutilització de l'obra es faci amb la mateixa llicència o amb les mateixes condicions. Per exemple, GNU General Public License (GPL)</p> <ul style="list-style-type: none"> AGPL, amb una clàusula que obliga a compartir el programari Creative Commons Reconeixement - Compartir-Igual (CCBY-SA)
----------------------------	---

CLASSIFICACIÓ DE LES LLICÈNCIES OBERTES	<p>Llicències obertes alguns drets reservats</p> <p>ús i còpia deriv.</p>
--	---

LLIBERTAT DE PANORAMA

Limita els drets d'autor i permet que els edificis, escultures i altres manifestacions artístiques que estiguin localitzades permanentment en un espai públic puguin ser reproduïdes.

ALTAURA CREATIVA O ORIGINALITAT CREATIVA

Delimitació entre "obra de disseny" (rellevant) o simple composició visual sense originalitat.

Els drets d'autor en obres de disseny gràfic	Gestionar els drets dels autors	Reconeixement dels drets d'autor: crèdits	IPTC. Metadades	Contractes	Protecció dels dissenys	Registre d'obres de disseny	Peritatges
El dissenyador és el responsable de que es respectin els drets de tots els autors en l'obra derivada final.	Recordem que la ignorància en l'ús d'una obra de la que no disposem els permisos no ens eximeix de la responsabilitat.	Cada mitjà presenta els seus productes d'una manera adaptada.	<ul style="list-style-type: none"> Bàsica IPTC - Contingut d'IPTC - Contacte d'IPTC - Imatge d'IPTC - Estat d'IPTC - Extensió IPTC 	És una manera de deixar per escrit totes les responsabilitats dels diferents agents.	Plagi	Col·legi Oficial de Disseny Gràfic de Catalunya	Els tribunals per prendre decisions solen demanar informes pericials a professionals acreditats que li puguin aportar una visió imparcial i, sobretot, tècnica i fiable.